

СВІТЛИНИ ВАСИЛЯ ПОКИДЬКА

Реформа

ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ТЕТЯНА КОВАЛЬЧУК

Відповідь на очікування і запити суспільства

14 вересня 2017 року у Львівському державному університеті внутрішніх справ за участі заступника Міністра внутрішніх справ України Тетяни Ковальчук і регіонального координатора Консультативної місії Європейського Союзу в Україні Матца Люнгвальда відбулася презентація «Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року»

РЕКТОР ЛЬВДУВС ПОЛКОВНИК ПОЛІЦІЇ РОМАН БЛАГУТА

РЕГІОНАЛЬНИЙ КООРДИНАТОР КМЕС В УКРАЇНІ МАТЦ ЛЮНГВАЛЬД

На обговорення проекту документа до центру дозволяю вишу завітали відповідальні працівники регіональних управлінь центральних органів виконавчої влади системи МВС: Національної поліції, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби і Головного сервісного центру.

На злободенності «Стратегії» наголосив ректор ЛьВДУВС полковник поліції Роман Благута:

— Очевидно, що процес реформування, побудова громадянського суспільства України та утвердження верховенства права передбачає і реформування правоохоронної системи, а саме трансформації репресивної структури у сферу надання послуг.

Власне, ми вже бачимо позитивні кроки процедури реформування частини правоохоронних органів. Тож вчасним і вкрай потрібним стало вироблення «Стратегії розвитку МВС» загалом і підпорядкованих МВС центральних органів виконавчої влади зокрема.

Ініціативна група розробила проект «Стратегії». Зроблено і реальні кроки до створення служб та підрозділів. Але очевидно, що попереду важка праця, котра вимагає залучення до обговорення проекту документа інтелектуального потенціалу як практиків, так і науковців, — зазначив очільник ЛьВДУВС.

«Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року» — це результат безпрецедентного досвіду плідної взаємодії представників Міністерства, органів центральної виконавчої влади, що знаходяться у сфері управління МВС, низки міжнародних та національних експертів, а ще — Консультативної місії Євросоюзу.

Її регіональний координатор в Україні Матц Люнгвальд не лише дав оцінку документу, а й поділився враженнями від процесу роботи над ним. Зокрема, підкреслив, що розробка «Стратегії» — це важливий крок до виконання МВС свого завдання щодо формування належної політики.

Документ дасть змогу забезпечити координацію, оптимальне використання ресурсів, початкове спрямування у напрямку реформ не тільки для Міністерства,

а й для підпорядкованих йому відомств.

— Процес розробки документа — це місяці напруженої роботи, адже він був настільки відкритим, як ніколи раніше, і неодмінно за методологічної підтримки Місії, — констатував Матц Люнгвальд. — Фактично ще ніколи жодна з міжнародних організацій не робила такого істотного внеску у розробку схожих документів МВС. КМЕС пишається тим, що проект оприлюднено для публічного обговорення. Сподіваюся, громадськість дасть хороші консультативні відгуки щодо документа, аби МВС могло вдосконалити «Стратегію» для кращого її сприйняття всіма зацікавленими сторонами. Хочеться у це вірити, оскільки документ орієнтований на громадянина, тобто відображає найкращий європейський досвід із цього питання.

Безпосередньо ж проект «Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року» презентувала заступник Міністра внутрішніх справ Тетяна Ковальчук:

— Розробляючи «Стратегію», ми в її основу заклали виклики та загрози, з якими сьогодні зіштовхується не просто наша система, не просто кожен її ор-

ган, а все наше суспільство, наша держава. Ми прагнемо, щоб вектор нашого розвитку передусім відповідав очікуванням і запитам громади. Саме тому нам украй необхідно її підтримка та розуміння. Важливо, аби ми діяли на платформі партнерства, — наголосила заступник Міністра.

— Усі органи центральної виконавчої влади, котрі знаходяться у сфері управління Міністерства внутрішніх справ України, знайшли спільні платформи, щоб створити безпечне середовище для наших людей. У проекті «Стратегії», котру я вам презентую, закладено нові підходи, якими маємо намір керуватися у повсякденному житті як МВС, так і центральних органів виконавчої влади системи Міністерства внутрішніх справ України.

Триває
передплата
на часопис

на 2018 рік
Вартість газети:

- на місяць — 3 грн 32 коп.
- на три місяці — 9 грн 96 коп.
- на шість місяців — 19 грн 92 коп.
- на рік — 36 грн 52 коп.

Послуги за приймання передплати: на місяць — 2,00 грн, три місяці — 4,60, шість місяців — 5,60, на рік — 8,60 грн.

Передплату на газету «Юрист», яка розповсюджується у межах Львівщини, можна оформити в усіх поштових відділеннях області.

Передплатний індекс
91301

СВІТЛИНИ ВАСИЛЯ ПОКИДЬКА

Міжнародні зв'язки

Новий рівень співробітництва

За десять останніх років співпраці між Львівським державним університетом внутрішніх справ і Вищою школою поліції із міста Щитно (Республіка Польща) реалізовано чимало спільних проєктів.

Нині ж зв'язки навчальних закладів силових структур братніх держав вступають у нову фазу домовленостей. Оскільки до керма Вищої школи поліції став інспектор Марек Фалдовський, виникли ідеї конструктивнішого співробітництва. З цією метою ректор єдиного в країні навчального закладу правоохоронного відомства Ма-

рек Фалдовський та директор інституту внутрішньої безпеки і громадського порядку Вищої школи поліції надкомісар Радослав Трухан завітали до ЛьвДУВС.

У спілкуванні із польськими колегами взяли участь перший проректор полковник поліції Тарас Созанський,

проректори Ольга Балинська і Мар'ян Гурковський, очільники факультетів та кафедр, які готують поліціантів.

Ректор ЛьвДУВС полковник поліції Роман Благута розповів про історію та головні напрями функціонування вишу. Відтак аналіз діяльності Вищої школи поліції із міста Щитно зробив і її ректор інспектор Марек Фалдовський.

Сторони обмінялися презентаційними подарунками.

Офіційна зустріч природно трансформувалася в огляд матеріальної бази університету. Гості побували у Народному музеї, криміналістичному полігоні та стрільцюму тирі, відвідали також найвіддаленішу локацію ЛьвДУВС – навчально-тренувальний відділ «Верешиця».

Василь Покидько

СВІТЛИНИ ВАСИЛЯ ПОКИДЬКА

Реформа

Відповідь на очікування і запити суспільства

Оскільки реформа правоохоронних органів затверджена розпорядженням Кабміну ще у жовтні 2014 року, доповідач проаналізувала кроки влади з позбавлення силових структур статусу «міністерства міліції», натомість наділила його ознаками багатопрофільного цивільного відомства європейського типу, що координує діяльність органів, які реалізують державну політику у сфері внутрішніх справ, бо саме так було розмежовано задачі політичного управління і професійної діяльності у сфері внутрішніх справ України.

Відтак заступник Міністра внутрішніх справ України Тетяна Ковальчук зупинилася на кожній із п'яти позицій «Стратегії». Скажімо, у «СФЕРІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ» зазначено: ключові виклики, які сьогодні стоять перед органами системи МВС, безпосередньо пов'язані з їх компетентністю в забезпеченні безпеки громадян та

суспільства, здатністю протистояти злочинності, забезпечувати прозорі та якісні сервіси для суспільства.

«ЦІЛЯМИ СТРАТЕГІЇ» визначено створення безпечного середовища для існування та розвитку вільного суспільства через формування та реалізацію державної політики у сфері внутрішніх справ, зміцнення довіри до органів системи МВС з боку суспільства, продовження розвитку України як безпечної європейської держави, в основі якої лежать інтереси її громадян та висока ефективність усіх складових системи МВС.

«ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ» окреслені у п'яти напрямках: служіння суспільству, підзвітність і демократичний цивільний контроль, залучення суспільства до процесу створення безпечного середовища, сучасні практики управління та інформатизація діяльності.

Визначено і «СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ», а саме: безпечне середовище, протидія злочинності, дотримання та забезпечення прав людини органами системи МВС, ефективне інтегроване управління кордонами і збалансована міграційна політика, якість і доступність послуг, ефективне врядування, прозорість і підзвітність, розвиток кадрового потенціалу та соціальний захист працівників.

Зрештою, джерелами «ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ «СТРАТЕГІЇ» є кошти державного бюджету, міжнародна технічна допомога та інші джерела, не заборонені законодавством.

1 стор.

3 стор.

Відповідь на очікування і запити суспільства

І насамкінець заступник Міністра внутрішніх справ Тетяна Ковальчук констатувала:

– Зовнішній успіх неможливий без внутрішніх перетворень. Тому саме цим правилом керуємося тепер і будемо керуватися найближчими роками, аби органи нашої системи, намагаючись якнайкраще слугувати громадянам, працювали наче добре налагоджений механізм. Ми разом, як надійні партнери, будемо нову систему Міністерства внутрішніх справ України.

У презентації «Стратегії» взяли участь начальник Головного управління Національної поліції у Львівській області Валерій Середя, начальник Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій у Львівській області Сергій Дмитровський, т.в.о. начальника Західного територіального управління Національної гвардії України Валерій Смолов, перший заступник начальника Головного управління Державної міграційної служби у Львівській області Іван-

Реформа

на Іваночко, голова громадської ради при МВС Володимир Мартиненко, заступник директо-

ра департаменту організації аналітичної роботи Ірина Губенко, заступник директора департаменту міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Валерій Цюпа.

Після завершення офіційної презентації «Стратегії» відбулося засідання робочої групи, в якому взяли участь і науковці ЛьВДУВС: доцент, полковник поліції Данило Йосифович та доцент, полковник поліції Ярослав Когут.

Василь Покидько

Дві колонки з продовженням

Роман Тринько,
професор ЛьВДУВС,
доктор економічних наук

Куди йдемо, або Міграційна компонента демографічної кризи

В усі часи з боку московської хунти було політичне, економічне та соціальне гноблення всіх народів, мрії та прагнення яких не співпадали з позицією «старшого брата». Кремль боїться економічно сильної України. Може, сьогоднішня українська влада і не найкраща, але навіть того, що вона старатиметься визнати В. Януковича державним зрадником, достатньо для того, щоб її терпіти. А можливо, з державою та українським народом ще задовго до В. Януковича, не по-господарському повівся Л. Кучма, започаткувавши руйнування української економіки недолугою приватизацією.

І тут можна погодитись з Ю. Кіндзерським, що «в Україні не відбулося створення масового власника, оскільки реальну участь у приватизації та перерозподілі радянського майна було обмежено вузьким колом осіб – колишньою партійно-господарською елітою, кримінальними авторитетами, новоспеченими ділками, які наживили заробили свій первісний капітал під час перебудови у СРСР і на початку ринкових трансформацій в Україні у 1990-х роках. Номенклатурний і кримінальний характер приватизації об'єктивно зумовив той факт, що державне майно майже задарма було передано олігархії. Це перетворило приватизацію на гігантську «роздачу» колишніх радянських активів, сформовано невідомий донині тип економічних відносин власності – власність без відповідального ефективного власника».

Хіба «роздача» державних активів не «тягне на економічний злочин»?

Однак зовнішні вороги (і справедливо) мали надію на те, що комсомольсько-партійна та кримінальна номенклатура розвалить країну з середини. Коли стало очевидним, що такий сценарій не проходить, вдалися до відкритої зовнішньої агресії. Ось у чому справжня причина конфлікту на Сході.

Безумовно, майнова поляризація суспільства та військовий конфлікт стали потужним катализатором міграційних процесів та всіх із цим пов'язаних негативних наслідків, у тому числі й масової міграції.

Ми намагаємось дослідити «внесок» міграційних процесів до демографічної кризи. Одним із найбільш вагомих катализаторів міграційних процесів автор вважає глобалізацію з її як позитивними, так і негативними наслідками. Спробуємо також класифікувати міграційні процеси, що у подальшому може послужити основою для розроб-

ки дієвої міграційної політики.

За твердженням окремих науковців, українська економіка не просто хвора, а страждає від цілого «букета хвороб», а тому слід говорити не про хворобу, а про синдром, загальним діагнозом якого може бути патогенез. Причиною ж його є політика невизначеності в усіх її проявах.

В основі такої ситуації лежать, на думку професора О. Шарова, наступні фактори: 1) незавершена трансформація постсоціалістичної економіки в сучасну ринкову; 2) криза 2008–2009 рр., наслідки якої не були рішуче усунуті; 3) необхідність імплементації Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі України з ЄС, яка вимагає відповідної підготовки і певних фінансових ресурсів; 4) економічні репресалії з боку Російської Федерації, здійснювані з метою «покарати» Україну за її євроінтеграційні наміри; 5) військова агресія Росії, яка призвела до анексії Криму та розпалювання конфлікту з терористичними угрупованнями на Сході країни.

До цього «п'ятизіркового» букета економічних хвороб слід додати, як мінімум, ще дві: 1) не було здійснено глобальної декомунізації країни; 2) поглиблення майнової диференціації населення внаслідок «родинної» приватизації.

На запитання, чи так вже все безнадійне в економічному середовищі України, є підстави стверджувати, що ні. Прикладом цього може бути досвід сусідньої Словаччини. Колишній Прем'єр-міністр цієї держави М. Дзурінда казав, що ще у 1997 р. М. Олбрайт назвала його країну «чорною дірою Європи», а вже у 2003 р. Словаччину вважали прикладом «європейського успіху». Безумовно, Словаччина надихає на подолання тих проблем, які сьогодні стоять перед українською економікою.

Складність подолання економічної кризи пояснюється тим, що її прояви мають чітко виражену глобальну синхронність, оскільки глобальні взаємозалежності лавиноподібно поширюють як позитивні, так і негативні тенденції економічного розвитку.

Незважаючи на те, що у XV–XVIII ст. вже існувала поширена мережа найпростіших місцевих ринків, їм був притаманний незначний рух товарів, який не з'єднував сфери виробництва і споживання. Значна частина обсягів виробництва не включалася до сфери ринкового товарообігу, працюючи в основному на натуральне споживання в межах родини чи сільської громади. З виникненням товарного виробництва почався міжрегіональний товарообіг, котрий можна вважати зародком сучасних глобалізаційних процесів.

Продовження.
Початок у числі 14.

(Далі буде)

Дві колонки з продовженням

СВІТЛИНИ ВАСИЛЯ ПОКИДЬКА

Університет культури

Задекларували напрями роботи

На першому у 2017–2018 навчальному році засіданні університету культури ЛьВДУВС курсантів вишу було ознайомлено з напрямками організації їхнього дозвілля.

Завідувач відділення соціально-гуманітарної роботи – заступник начальника відділу кадрового забезпечення Роман Сушко (на фото вгорі праворуч) у вступному слові зазначив, що кожна молода людина матиме змогу реалізуватися відповідно до своїх уподобань і здібностей.

Детально про напрями спортивного, наукового та аматорського розви-

тку вихованців університету розповіли завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2 капітан поліції Ігор Гніп (на фото вгорі ліворуч), представник Міжнародної фундації айкідо йошинкан Олег Мартиневич, науковий співробітник відділу організації наукової роботи Роксолана Гумен (на фото внизу ліворуч), провідний фахівець відділення соціально-гуманітарної роботи Віталій Бондаренко (на фото ліворуч) і диригент університетського оркестру Ярослав Пацула.

Вл. інформація

Многая літа!

Колектив Львівського державного університету внутрішніх справ сердечно вітає із днем народження вересневу імєнинницю

завідувача відділення документального забезпечення відділу режимно-секретного та документального забезпечення **Марію Володимирівну Гуменюк**.

Старі галицькі анекдоти

У майстра

Майстер до челядників:

– Хлопці, як приїде пан Лома по гроші, скажіть йому, що мене нема дома і не знати, коли буду. А не пробуйте що-небудь робити, бо

він не повірить, що майстра нема.

Гра поглядів

– Нині в трамваї на мене дивився кондуктор так, наче я не заплатив.

– А ти?

– Я дивився на нього так, неначе б я заплатив.

Апостол української державності

Імена

ПРАВДИВИЙ українець, котрому, на превеликий жаль, не судилося достукатися до сердець співвітчизників, затуменених просторікуваннями соціалістів і поміркованих діячів Михайла Грушевського, Володимира Винниченка та Симона Петлюри, які орієнтувалися на імперські цінності царської Росії, – бився, мов риба об лід, аби відкрити людям очі на облудність міркувань і дій отих поводитирів, натомість же чув на свою адресу звинувачення в авантюризмі та демагогії.

Прикро за недалекоглядність тогочасних українських політичних мужів, які, хоч і по-своєму прагнули добра рідній землі, проте фатально помилялися в орієнтирах, що, зрештою, й обернулося неабиякими особистими проблемами для кожного з них (так, М. Грушевський раптово помер у м. Кисловодську РФ од сепсису, В. Винниченко пішов зі світу у м. Мужені (Франція), Симона Петлюру ж ОДПУ убило там же – у Франції), а країні – поразкою у визвольних змаганнях, бо ті, на кого вони молилися, були для України «чужинцями-гнобителями».

Це визначення Микола Міхновський оприлюднив у «Десятьох заповідях УНП», які з 1903 року стали маніфестом прихильників ідеї самостійності. Розуміння необхідності розвитку, зокрема самостійницького руху, у нього виникло не зненацька, а у результаті формування світогляду ще з дитячих літ, властиво, під впливом батька, котрий виховував дітей на національних традиціях.

Звісно, прогресивна родина прагнула дати одному зі своїх мислячих нащадків і гідну освіту, тому попервах він навчався у Прилуцькій гімназії, а відтак – улітку 1891-го – стає студентом юридичного факультету Київського імператорського університету Святого Володимира.

Змужніння М. Міхновського збіглося із періодом зростання національної свідомості українців. Разом із тим, то був час розмежування у політичному виборі суспільства. Люди старшого покоління схилилися до культурно-просвітницького вирішення українського питання, а молоді приваблювали соціалістичні ідеали, себто вони вірили, що національне визволення можливе завдяки визволенню соціальному.

Тож до кого зобов'язаний був пристати 18-річний Микола Міхновський? Саме у цій непростій ситуації юнак проявляє неабияку силу переконання: він нікому нічим не зобов'язаний, бо й одні й інші помиляються у визначенні визвольного шляху для українців. І неочікувано для усіх поміркованих пропонує набагато радикальніший вибір: боротьбу за державну самостійність української нації.

Сподіватись на масовість руху не доводилось, проте одностудентів, які здійснювали статистичні переписи на Черкащині, властиво, поблизу могили поета Тараса Шевченка. Тому, заснувавши таємне політичне товариство, вони й назвали його «Братством Тарасівців». І хоч М. Міхновського серед отієї четвірки не було, незабаром саме він, студент-правник, став ідеологом і провідником Братства, саме йому належить ідеологічна платформа ор-

ганізації «Credo молодого українця». Наповнення цього документа було діаметрально протилежним усьому, що пропонували представники інших течій українського руху. Скажімо, Тарасівці проголосили своєю метою боротьбу за «самостійну суверенну Україну, соборну, цілу і неподільну, від Сяну по Кубань, від Карпат до Кавказу, вільну між вільними без пана і хама, без класової боротьби, федеративну всередині». Ну що ж, мета вельми смілива й одверто висловлена... Але як її досягти? Вочевидь, передбачивши іронічність запитання, Тарасівці окреслили і шляхи її здобуття.

Досконалий пафос і оголена відвертість у ній настільки органічні, що, насправду, забуваєш про молодість політиків: «Наше покоління мусить створити свою українську національну ідеологію для боротьби за визволення нації і для створення своєї держави... Будемо жити своїм розумом, хоч би він був і неотесаний, мужичий, бо інакше ми своїй нації ніколи не визволимо. В протилежність московському революційному інтернаціоналізму, наш шлях іде по лінії індивідуалізму і революційного націоналізму».

Інфантильність суспільства, а це звичайні громадяни і, на превеликий жаль, інтелігенція, які не розуміли, навіщо їм Українська держава, призвела до того, що імперська Росія без особливих зусиль припинила діяльність Братства. 1893 року декого з його членів було заарештовано, решту ж – вигнано у села. А ось М. Міхновський уникнув покарання. Завдяки чому чи кому – невідомо.

Натомість молодий чоловік закінчив університет і влаштувався на роботу до адвокатської контори. Однак високий службовий статус не вплинув на його політичні погляди: він як і раніше перебував у вирі громадського життя, зокрема, 1897 року у результаті поїздки до Львова налагодив контакти із представниками місцевих українських кіл і привіз до Києва чимало забороненої літератури.

Збереглося повідомлення поліції про тогочасного – 24-річного – Миколу Міхновського. З цього документа постає правдивий патріот, борець і несамолюбний опонент ненависного поневолювача. Отже, поліція вважала його «крайнім за переконаннями українофілом з грубими і вкрай несимпатичними методами і формами та напрямом безумовно антиурядовим».

Справді, лояльності до влади у нього не було, та і не могло бути, оскільки вибудовував майбутнє на цінностях своїх переконань, які не вписувалися до схеми облаштування суспільного життя царського режиму.

Категоричність, непоступливість, нехильність до компромісів, однозначність у прийнятті й реалізації рішень впливали не лише на його політичну

Людині зі світлим і глибоким розумом, неймовірної сили волі нащадкові древнього козацького роду, синові українського священика із Полтавщини, правникові Миколі Міхновському (1873–1924) випало не тільки жити у переломний час української історії, а й бути ідеологом, натхненником, творцем та учасником знакових подій на рідній землі, тому у вітчизняній історіографії він постає як апостол української державності

діяльність, а й на приватне життя.

Робота в одній з адвокатських контор Києва закінчилася тим, що М. Міхновський закохався в дружину свого... начальника. Та відповіла взаємністю і закоханий змушений був перебраться до Харкова. Проте вони так і не побралися, оскільки не отримали на шлюб батьківського благословення. Ця душевна травма виявилася настільки глибокою, що більше Миколи Міхновському так і не випало закохатися.

Неймовірно, проте факт таки уперта річ: нашому героєві тоді було усього 25 років, а на цілісність його характеру не вплинула навіть фізіологія, протистояти якій вдається мало кому із молодих людей.

АБИ приглушити біль не-розуміння з рідними, Микола Міхновський із головою поринув у роботу, котра була засобом до існування, і політичну діяльність, яка стала суттю його життя. Успішне функціонування власної юридичної контори додавало популярності і у суспільній царині. Скажімо, 1906 року два діяти – брати Шемети – мали отримати на Лубенському процесі найвищу міру покарання, проте адвокат Микола Міхновський настільки майстерно вибудував захист, що страта обернулася звільненням.

Політична діяльність харківського періоду проявлялася як в одноразових акціях (участь у святковому концерті з нагоди 100-річчя «Енеїди» І. Котляревського і виступи на Шевченківських святах у Харкові та Полтаві), так і в системній організаційній роботі, зокрема створенні Революційної Української Партії (РУП) та її ідейному наповненні – брошури «Самостійна Україна», що побачила світ, звісно ж, у Львові.

Однак невдовзі і ця програма викликала невдоволення. Як не прикро, але висловлювали його однопартиєць М. Міхновського – соціалісти. Звісно ж, за відсутність соціальної програми. Хтось інший, менш стійкий, поступився б поміркованій більшості РУПу, але тільки не М. Міхновський. Він залишився на позиціях самостійності України.

Властиво, пропонує зробити напис українською мовою на пам'ятнику І. Котляревському у Полтаві. У відповідь на відмову влади пише лист міністру Сипягіну із доволі сміливими міркуваннями про долю рідного народу: «Українська нація мусить скинути панування чужинців, бо вони огиджують саму душу нації. Мусить добути собі свободу, хоч би захиталася ціла Росія! Мусить добути собі визволення з рабства національного та політичного,

хоч би пролилися ріки крові! А та кров, що поляється, впаде як народне прокляття на Вашу голову, пане міністер, – і на голови всіх гнобителів нашої нації».

Залишивши лави РУП, Микола Міхновський та незначна кількість його однодумців заснували Українську Народну Партію, програма котрої ідеологічно була тожодною її попередниць: боротьба за незалежність України. На превеликий жаль, благородна ідея не особливо примножила лави нового об'єднання, проте самостійники уперто шукали прихильників, використовуючи підкреслено демонстративні та навіть епатажні форми і методи впливу.

Вони прагнули пробудити національну свідомість, розвинути почуття належності до великого народу зі славним минулим. Робилося це і під час особистих зустрічей, і у численних часописах, що час од часу з'являлися в оселях українців, – «Самостійна Україна», «Хлібороб», «Запоріжжя», «Слобожанщина», «Сніп».

Перед Першою світовою війною М. Міхновський декілька літ присвятив пропагандистській роботі на Донбасі та Слобожанщині. Коли ж почалася війна, пішов на фронт. Однак ненадовго. Відтак з ідейних міркувань перевівся до Києва: служив у воєнному окружному суді.

Із початком визвольних змагань, окрім іншого, започатковує військову діяльність: у березні 1917 року проголошує створення альтернативної Центральної Ради, долучається до військових віч, на одному з яких було ухвалено рішення про формування Першого українського охоческого полку імені гетьмана Богдана Хмельницького, тоді ж очолив «Український військовий клуб імені гетьмана Павла Полуботка».

Зростання популярності Миколи Міхновського серед вояків неабияк бентежило соціалістичне керівництво Центральної Ради, яке негативно ставилося до ідеї створення української армії. А після невдалого воєнного заклоту у липні 1917-го він опинився аж на Румунському фронті. Повернувшись звідти пізньої осені, проте не до Києва, а в Лубни: на посаду мирового судді.

Відтак брав участь у гетьманському русі. Павло Скоропадський навіть мав намір призначити М. Міхновського на посаду Прем'єр-міністра Української держави. Утім, якби так і сталося, то ненадовго, бо він негативно ставився і до Директорії, оскільки та опиралася на соціалістичні ідеї.

Наприкінці 1918 – на початку 1919 року УНР опинилася на межі загибелі, і М. Міхновський схи-

лився до необхідності встановлення в Україні військової диктатури. Зробити це могли лише Запорізький корпус полковника Петра Болбочана і корпус Українських січових стрільців полковника Євгена Коновальця. Однак М. Міхновський запізнився із поїздкою до П. Болбочана: за наказом Головного отамана Симона Петлюри полковника Болбочана було розстріляно. Сам же М. Міхновський захворів на тиф і по суті вибув із політичного життя.

Кременчуцьку лікарню змінила буцегарня від більшовиків. Правда, невдовзі вони поступилися місцевій інтелігенції: звільнили знесиленого як фізично, так і морально М. Міхновського. Попервах він подався на Полтавщину, а 1920 року опинився аж на Кубані, де вчителював і, вочевидь, долучився до формування Гайдамацького полку, бійці котрого «про московський шлях і слухати не хотіли».

У 1924 році Микола Міхновський повернувся до Києва й одразу ж був заарештований ДПУ. Після кількадечних допитів вийшов на волю, а вже 3 травня 1924-го його знайшли повішеним у саду садиби В. Шемета, де він проживав по поверненні з Кубані.

ПОДЕЙКУЮТЬ: він сам собі вкоротив віку, про що, начебто і написав у передсмертній записці. Подейкують, що сталося то насправді так, оскільки політик усвідомив крах своїх ідеалів, надій та сподівань, розчарувався у десятиліттях боротьби за самостійну Україну, у марноті свого життя...

Насправду, розчарувався було з чого, проте не настільки, щоб аж повіситися. Бо хіба не зазнали краху ідеї політичних противників М. Міхновського – М. Грушевського, В. Винниченка і Симона Петлюри? А якщо так, то де їхні передсмертні записки? Просто ті, з ким вони мали намір будувати світле майбутнє для свого народу, прибрали їх зі світу витонченіше, властиво, без клаптиків паперу у кишенях їхнього одягу.

Тривалий час той, хто поклав на вітар незалежності усе своє свідоме життя, був забутий. Нині ім'ям ідеолога української державності названо вулиці, на його честь відкрито меморіальні дошки, зокрема у Львові на вул. Костюшка, 1, де зупинявся політик 1897 року, і пам'ятники. Урешті, дослідники знайшли і забуту могилу М. Міхновського на Байковому кладовищі у Києві. Що ж, апостола української державності ми собі повернули, а тепер важливо дослухатися до міркувань політика щодо незалежності його та нашої з вами Вітчизни, бо нині це, як ніколи, на часі.

Василь Покидько